

УДК: 636.52/.58.085

РЕГУЛЮВАННЯ НОРМ ЗГОДОВУВАННЯ КОРМУ У КУРЕЙ – НЕСУЧОК М'ЯСО-ЯЄЧНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ

Горобець А.І., Клименко Т.Є.
Інститут птахівництва УААН

***Резюме.** В двох дослідях на курях м'ясо-яєчної популяції при клітковому та напільному утриманні визначалась можливість нормування корму за поживністю та за даними несучості минулого тижня. Доведено, що після досягнення 50% рівня несучості кращим способом нормування добової роздачі корму, є його регулювання за результатами продуктивності минулого тижня.*

***Ключові слова:** кури, корма, нормування*

***Summary.** The possibility of rationing feeds by the nutritiousness and by the data of laying for the last week was defined in two investigations with meat-and-laying hens under the cage keeping. It has been demonstrated that the best way of rationing the distribution of feed during 24 hours after reaching the 100 per cent level of laying is the feed regulation by the results of the productivity for the last week.*

***Key words:** hens, feeds, rationing.*

Вступ. Внаслідок тривалого розвитку птахівництва в двох напрямках, яєчному і м'ясному, у населення країни з'явився попит на курей, які характеризуються комбінованою продуктивністю. Особливим попитом м'ясо-яєчна птиця користується у присадибних господарствах, яких в Україні близько 7 млн.[1].

Серед порід і популяцій м'ясо-яєчних курей, що є в Україні, особливо перспективною може вважатись створена співробітниками ІІІ УААН для присадибних господарств бірківська м'ясо-яєчна популяція птиці з різним кольором оперення (білі, зозулясті, золотисті, рябі), які по аналогії з м'ясними видами курей, незважаючи на значні позитивні показники продуктивності (задовільна несучість, підвищена збереженість поголів'я, маса тушок і яєць, тощо), мають схильність до переїдання, що спричиняє негативні наслідки.

Питання нормованої годівлі м'ясних і м'ясо-яєчних порід птиці вивчаються не один десяток років, розроблено немало програм і режимів обмеженої годівлі, але і тепер, і в подальшому такі питання будуть привертати значну увагу вчених та спеціалістів птахівництва.

Вік курей 24-32 тижні вважають критичним. З 22-тижневого віку

починають переводити птицю на раціон для дорослих курей. У 24 тижні птиця повинна мати 5% несучість. У цей час враховують кількість корму, спожитого за попередній тиждень, і збільшують норму з розрахунку по 1,3 г/гол./день протягом всього тижня. Таку кількість корму згодовують у пік продуктивності (приблизно протягом 4 тижнів). Потім норму корму поступово знижують до 132 г/гол./день і стабілізують до кінця періоду несучості [4].

По другій програмі [6], з розрахунку на 100 голів, курям м'ясних видів 25-тижневого віку згодовують 11,8 кг корма, 26-тижневого - 12,6, 27-тижневого -14,5, 28-39-тижневого -15,4, 40-43 тижні-15,0; 44-53-14,5, 54-62 –тижні-14,1 і 62-67 – тижнів -13,6 кг корму. Комбікорм має містити 16,0 % протеїну, 2850 ккал /кг обмінної енергії, 3,2% кальцію і 0,75% загального фосфору. Ця програма годівлі дозволяє знизити живу масу курей на 17,5%, витрати корму – на 16-17%, підвищити заплідненість яєць на 7,35% і виводимість на 3,5% у порівнянні з годівлею досхочу.

Подібна програма для годівлі м'ясних видів птиці рекомендована співробітниками ІІ УААН [2], але в зв'язку з меншою енергетичною поживністю (2700 ккал замість 2850 ккал /кг) нарощування добової норми корму проводиться з тижневим упередженням та збільшеним гарантійним запасом. З розрахунку на 100 голів, курям 24-тижневого віку (а не 25–тижневого) рекомендується згодовувати 11,5 кг корму, 25-тижневого віку - 12,5 кг, 26-тижневого -13,5; 27-29-тижнів -15,5; 30-42-тижні -16,5; 43-54 -15,5; 55 тижнів і старше -15,0 кг корму. На відміну від вітчизняних, російські учені рекомендують нарощувати добову норму згодовування корму ще на тиждень раніше. Вони радять курям м'ясних кросів при клітковому утриманні, з розрахунку на 100 голів, згодовувати комбікорм аналогічний за поживністю, в 24-тижневому віці - 13,0 кг, 25- 13,5 кг, 26 -14,0 кг, 27 -29 -14,5-15,0 кг, 30-42 -15,0 кг, 43-54 -15,0 кг і 55 тижнів і старше 14,5 кг. При напільному утриманні птиці норми згодовування збільшують на 5-10 г/гол./добу [3].

За даними [5], при підвищенні несучості норми згодовування корму збільшують, а після досягнення піку несучості на кожні 5% зниження несучості норму, в розрахунку на 100 голів, зменшують на 227 г.

Таким чином, з метою економії корму, запобігання надмірного утворення живої маси і ожиріння і як наслідок поліпшення продуктивності розроблено немало рекомендацій і програм, проте для нещодавно створених в ІІ УААН м'ясо-яєчних популяцій такі відсутні.

Мета дослідження – визначити можливість регулювання норм згодовування корму курям-несучкам м'ясо-яєчного напрямку в залежності від продуктивності при напільному і клітковому утриманні.

Матеріали і методи. Для вирішення поставленої мети було проведено два дослідження. В першому досліді з курей-молодок 22-тижневого віку м'ясо-яєчної субпопуляції Г-3 методом випадкової вибірки було сформовано три групи аналогів по 43 голови в кожній. До них підсаджувались півні в співвідношенні 1:8. Птиця утримувалась на підлозі в пташнику, який не обігрівався, при

температурі 6-15 °С в осінньо-зимово-весняний період. Інші параметри мікроклімату і освітлення витримувались в межах існуючих норм ВНТП -АПК-04-05. Тривалість досліду 6 місяців. Годівля курей проводилась сухим розсипним комбікормом за схемою 1 (Таблиця 1).

У другому досліді з курей-молодок м'ясо-ячної субпопуляції К 23-тижневого віку методом випадкової вибірки було сформовано дві групи аналогів за розвитком по 30 голів в кожній. Утримання птиці кліткове в батареї БКН-3а. Параметри мікроклімату і освітлення витримувались в межах існуючих норм ВНТП-АПК-04-05. Запліднення птиці штучне. Тривалість досліду 8 місців. Годівля курей здійснювалась сухим повнораціонним комбікормом за схемою 2 (Таблиця 2).

Таблиця 1 - Схема досліду 1

Групи	Поживність та норма згодовування комбікорму
1(контрольна)	Згідно і рекомендаціям [2], 2700/кг калл обмінної енергії і 16% протеїну
2	Та, що в першій групі, але рівень протеїну знижений до 15%
3	Та , що в першій групі, але нормування корму проводилось за результатами несучості минулого тижня. При зниженні або підвищенні несучості на 5% норму корму відповідно знижують або підвищують на 3,5%.

Таблиця 2 - Схема досліду 2

Група	Поживність та норми згодовування комбікорму
1(контроль-на)	Згідно з рекомендаціями [2], 2700 ккал/кг обмінної енергії і 16% протеїну
2	Після досягнення 50% несучості нормування корму проводилось за результатами несучості минулого тижня. При зниженні або підвищенні несучості на 5% норму корму відповідно знижують або підвищують на 3,5%.

Під час дослідів ураховувались основні зоотехнічні показники за загальноприйнятими методами. Отримані в ході досліджень дані статистично оброблялись за методикою М.О. Плохінського [3]

Результати досліджень. Результати досліджень першого досліду приведені в таблиці 3, з якої видно, що за умов гіпотермального утримання (6-15 °С) і добового нормування корму згідно рекомендацій щодо м'ясних видів птиці [2] несучки м'ясо-ячної популяції схильні переїдати, споживати надмірну кількість поживних речовин, про що свідчать дані продуктивності другої групи. Кури цієї групи споживали добову норму таку як і контрольні, але зі зниженим рівнем протеїну на 1% , проте це не вплинуло на несучість і

масу яєць, а вивід молодняку навіть дещо покращувався. Але найбільш впевнені, позитивні показники продуктивності несучок були отримані після досягнення піку несучості, коли регулювання добової дачі повноцінного комбікорму проводилось за результатами несучості минулого тижня (група 3). Такий спосіб нормування корму, за умов гіпотермального утримання, сприяв значному поліпшенню несучості та виводу молодняку відповідно на - 12,3% і - 3,1%, при цьому затрати кормів на 10 яєць скорочувались на 10,7% в порівнянні з контрольною групою. Збереженість поголів'я була також вищою в дослідних групах, але суттєво не залежала від нормування корму.

Таблиця 3 - Продуктивність курей при напільному утриманні в залежності від способу нормування та поживності корму

Група	Кількість яєць на середню несучку, шт.	Витрати корму, шт. на 10 яєць	Збереженість поголів'я, %	Маса яєць, г	Вивід молодняку, %
1 (контрольна)	92,7	2,8	81,4	60,3 ± 0,39	89,4
2	92,0	2,8	90,7	60,5 ± 0,24	91,4
3	104,1	2,5	83,7	60,1 ± 0,32	92,5

Таким чином, встановлено, що для досягнення максимальної продуктивності курей-несучок м'ясо-яєчної популяції бажаним способом нормування поживних речовин є нормування добової дачі корму за результатами несучості минулого тижня.

Результати досліджень другого дослідю приведені в таблиці 4, з якої видно, що нормування корму за результатами продуктивності минулого тижня сприяє підвищенню несучості на 3,4% при зниженні витрат кормів на виробництво 10 штук яєць на 3,0%. Вірогідне зниження маси яєць у курей другої групи, очевидно, характерне тільки для субпопуляції К і на загальну яйцемасу суттєво не впливало. За 8 місяців продуктивного періоду вона мала виражену тенденцію до перевищення аналогічного показника контрольної групи (8,26 кг проти 8,21 кг/гол. в контролі).

Таблиця 4 - Показники продуктивності курей в залежності від норми згодовування корму при клітковому утриманні

Група	Яєць на середню несучку, шт.	Витрати корму на 10 шт. яєць, кг	Збереженість поголів'я, %	Маса яєць, г
1(к)	133,7	2,33	93,3	61,4 ± 0,31
2	138,4	2,26	96,6	59,7 ± 0,36*

Примітка. * P ≤ 0,05

Аналізуючи показники продуктивності курей за 6 місяців досліджу, слід зазначити, що при клітковому утриманні несучість курей була вищою на 1,2-1,8 %, а витрати корму на 10 шт. яєць меншими на 8,7-16,7% від курей напільного утримання, що пояснюється додатковими витратами корму на утримання півнів та підтримку температури тіла птиці в пташниках, які не обігрівалися.

Висновки

1. Відсутність змін в продуктивності курей бірківської м'ясо-яєчної популяції при зниженні в раціоні протеїну на 1% і в умовах гіпотермії свідчить про підвищену адаптованість та забезпеченість організму птиці поживними речовинами.

2. Після досягнення 50% несучості найбільш доцільним способом нормування корму є потижневе регулювання за результатами несучості минулого тижня.

Список літератури

1. Мельник, В.О. Ефективність утримання курей батьківського стада бірківської м'ясо-яєчної популяції в кліткових батареях і на підлозі в умовах неопалюваних пташників [Текст] /В. О. Мельник [та ін.] //Птахівництво: Міжвід. темат. наук. зб./ ІІІ УААН.- Харків, 2007. –Вип. 59.- С. 79-85.

2. Рекомендації з нормування годівлі сільськогосподарської птиці [Текст] / Інститут птахівництва УААН; Н. І. Братишко [та ін.].- Бірки, 2005. - 101 с.

3. Рекомендации по кормлению сельскохозяйственной птицы [Текст] / ВНИТИП; Ш. А. Имангулов [и др.]. - Сергиев Посад, 2003.- 143 с.

4. Feeding standard breeders [Text] // Broiler industry. -1986. -V. 49, №1.-P. 72-77.

5. Mc Naughton, J. Nutrition, management programs for pullets and breeders [Text] /J. Mc Naughton // Poultry Digest.- 1986.- V. 45, N 526.- P. 26-29.

6. Wilson, H. R. Restricted feeding of broiler breeders [Text] / H. R. Wilson, D. R. Ingram, R. H. Harms // Poultry Sc.-1983.-V. 62, №7. -P. 1133-1141.